

On s'amaga la son?

Teresa Broseta & Canto Nieto

14

© Teresa Broseta
Il·lustracions de Canto Nieto
165 x 190 mm., 32 pàgines
Enquadernació en rústica

© 2011 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya
☎ 961 590 883
info@bullent.net
Disseny: Miquel Mollà

PROPOSTES DIDÀCTIQUES I SUGGERIMENTS DE LECTURA per Isabel Fuertes

A. PER ALS MESTRES.

a) Objectius per treballar.¹

- ▶ Gaudir de la lectura amb la família.
- ▶ Conèixer contes tradicionals de diferents països.
- ▶ Descobrir que es poden traure coses boniques dels somnis.
- ▶ Desenvolupar la autonomia i la iniciativa personal.
- ▶ Desenvolupar la imaginació.
- ▶ Introduir la creació de textos propis.

b) Continguts a desenvolupar.

- ▶ El conte.
- ▶ Els somnis.
- ▶ La família.
- ▶ Els costums d'abans de dormir.
- ▶ Contes del món.

Competències bàsiques.

- ▶ Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
- ▶ Competència artística i cultural.
- ▶ Competència d'aprendre a aprendre.
- ▶ Competència d'iniciativa i autonomia personal.
- ▶ Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
- ▶ Competència social i ciutadana.

c) Temes transversals.

- ▶ Les diferents cultures.
- ▶ Intel·ligència emocional.

d) Motivació general de l'obra.

Per a treballar aquest llibre anem a intentar construir un ambient de conte i fantasia a la classe.

El primer que s'hauria de fer és (si no hi ha) construir un racó de biblioteca a la classe. S'ha de buscar un raconet, fer un cartell vistós i animat, posar alguna taula o prestatge i anar a la biblioteca amb els xiquets i xiquetes a triar llibres per a la biblioteca d'aula. Altra opció que es pot combinar es que els/les alumnes porten llibres de sa casa per a afegir a la biblioteca. Aquest racó es faria servir per a la lectura del llibre i també per a alguna de les activitats, això segur farà que els alumnes estiguen més motivats de cara al treball. En aquest sentit es pot treballar amb un ambient màgic i misteriós que involucre encara més als/les alumnes.

¹ A la fitxa 1 es pot veure un quadre amb la relació dels objectius a treballar i les competències bàsiques que es treballen, amb els continguts que treballem, amb la relació d'altres àrees i amb els temes transversals.

Una altra part de la motivació podria ser que com al conte, cada nen haurà d'anar llegit llibres amb la seua família i buscant la seua pròpia son per a poder tindre els seus propis somnis.

Aquest llibre es pot aprofitar molt bé per a implicar a les famílies en les activitats que fan els seus/seues fills/filles a l'escola. Una alta manera de fer-ho, i aprofitant la diversitat de cultures que tenim a les escoles, és animant als xiquets/es que porten llegendes i contes típics del seu país per compartir-los amb els/les companys.

A més a més, se'ls pot motivar també amb la idea de que ells també poden llegir els contes abans de dormir, i que poder arribar fins i tot a escriure'n algú per llegir-ho a la classe i a casa.

e) Estratègies didàctiques.

Per treballar i aconseguir aquests objectius s'haurà de crear un ambient tranquil i afavoridor per a la lectura. Es pot posar als/les alumnes en un principi en cercle, al racó de la biblioteca, per començar a llegir, que tots es puguen veure les cares i comunicar-se directament.

Per altra part, mentre es va llegint el llibre, es podria penjar un panell de seguiment on els alumnes haurien d'anar apuntant cada dia primer, quin conte han llegit abans d'anar a dormir, després, on han buscat la seva son abans de trobar-la i per últim dir si han tingut un somni bonic o no. Això s'anirà fent progressivament amb el ritme de lectura per no descobrir coses que encara no s'han llegit. (**FITXA 5**, model de graella per al panell, es pot fer en DIN-A3 per tindre més espai i perquè es puga veure millor.). Al final del treball seria interessant fer, per exemple, un mural on els xiquets/es reflexen amb pintura de dits els seus somnis i les seues sensacions, així es treballaran també les emocions.

B. TREBALL AMB ELS ALUMNES.

A) ABANS DE LLEGIR.

FITXA 2: Aquesta fitxa la tindrà el/la mestre/a i anirà fent les preguntes als/les alumnes que contestaran oralment el que pensen. D'aquesta manera comencen a analitzar el que van a llegir i a deixar anar la seua imaginació.

B) DESPRÉS DE LLEGIR.

FITXA 3: Amb aquesta fitxa els/les alumnes faran la fitxa de lectura del llibre amb les dades d'aquest, es pot fer dirigida pel mestre/a, per parelles o individualment segons el ritme de treball del grup.

FITXA 4: Després d'haver llegit tot el llibre o a mesura que se va llegint, es va omplint aquesta fitxa de comprensió lectora. En aquest cas el millor seria treballar les preguntes primer oralment en gran grup, i després que ho escriguen cada ú a la seua fitxa.

FITXA 6: Amb aquesta fitxa es podrà treballar el vocabulari que pot ser desconegut per als xiquets i a més amés treballar definicions i contextualització de paraules. El treball es farà primer en gran grup oralment i després els/les alumnes individualment.

FITXA 7: Amb aquesta fitxa es vol introduir als/les xiquets/es en l'estructura narrativa del conte, que comencen a conèixer les parts d'aquest i el més important de cada una d'elles.

Les primeres preguntes serveixen per a que els/les alumnes puguin descobrir amb l'ajuda del mestre/a que anirà conduint el diàleg, les diferents parts del conte, per al final aconseguir traure l'esquema de: títol, plantejament, nus i desenllaç.

Les tres últimes preguntes són per a treballar aquesta estructura amb el conte que estem treballant. Aquest treball es farà en gran grup i oralment primer, i els/les alumnes aniran apuntant les respostes.

Les dos últimes activitats de la fitxa és per generalitzar i estendre les parts narratives a qualsevol text que puguin trobar. Així, a la primera activitat han d'ordenar les diferents parts per a que tinguen l'ordre lògic, i estaria bé que ho feren en grups per a aportar diferents opinions i aprendre a treballar en grup, i en la segona han d'inventar-se un final del conte per a posar en marxa, a més a més la seua imaginació. Els textos proposats a la fitxa són exemples, es pot treballar amb el que vinga millor.

FITXA 8: Per últim, després d'haver treballat l'estructura narrativa dels contes, estaria bé que ells s'aventuraren en crear un. Quan els acaben ella poden llegir cada ú a la resta de companys al racó de la biblioteca, o el propi mestre/a. Si l'escola té pàgina web o blog, seria interessant poder penjar encara que fora algun text per a motivar als/les alumnes. Si no es té blog o pàgina web existeixen pàgines web com www.quadernsdigitals.net on és molt fàcil registrar-se i poder penjar els textos que es van realitzant.

GRAELLA AMB ASPECTES CURRICULARS

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
Gaudir de la lectura amb la família.	Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Competència d'iniciativa i autonomia personal. Competència social i ciutadana.
Conèixer contes tradicionals de diferents països.	Competència artística i cultural. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic. Competència social i ciutadana.
Descobrir que es poden traure coses boniques dels somnis.	Competència d'aprendre a aprendre. Competència d'iniciativa i autonomia personal.
Desenvolupar la autonomia i la iniciativa personal.	Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Competència d'aprendre a aprendre. Competència d'iniciativa i autonomia personal.
Desenvolupar la imaginació.	Competència artística i cultural. Competència d'iniciativa i autonomia personal.
Introduir la creació de textos propis.	Competència comunicativa lingüística i audiovisual. Competència artística i cultural. Competència d'aprendre a aprendre. Competència d'iniciativa i autonomia personal. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
CONTINGUTS	
El conte. Els somnis. La família.	Els costums d'abans de dormir. Contes del món.
RELACIÓ AMB ALTRES ÀREES	TEMES TRANSVERSALS
Educació artística Coneixement del medi natural, social i cultural.	Les diferents cultures Intel·ligència emocional

FITXA 1

QUÈ ANEM A LLEGIR?

Amb el llibre tancat, mirant la portada i la contraportada:

- ▶ Com es titula el llibre?
- ▶ Qui és l'autor/a?
- ▶ Hi ha algun nom més? Qui és?
- ▶ Quin dibuix tenim a la portada? I a la contraportada?
- ▶ Què pensem que ens pot contar el llibre?

Ara, mirant el llibre per dins:

- ▶ Quantes pàgines té el llibre?
- ▶ Te dibuixos per dins?
- ▶ Hi ha moltes o poques lletres?
- ▶ Després d'haver mirat el llibre per dins, què pensem que ens pot contar?

FITXA 2

FITXA DE LECTURA

► Títol del llibre:

.....

► Nom de l'autor/a

.....

► Nom de l'il·lustrador/a:

.....

► Número de pàgines del llibre:

► Nom de l'editorial:

.....

Què és el que més t'ha agradat del conte?

.....
.....
.....
.....
.....

FITXA 3

QUÈ HEM LLEGIT?

- ▶ Qui és el o la protagonista de la història?
-
- ▶ Quina edat penses que pot tindre?
-
- ▶ Què fa cada dia el pare de la nostra protagonista?
-
- ▶ Què fa la xiqueta després de que el pare li ha llegit el conte?
-
-
- ▶ Quines coses boniques li diu el pare a la xiqueta?
-
-
- ▶ Què li passa a la xiqueta aquesta nit?
-
-
- ▶ Qui li ajuda a solucionar el problema?
- ▶ Que ha de fer la xiqueta per trobar la son?
-
-
-

- ▶ Per on busca la xiqueta la son?
-
-
-
- ▶ Aconsegueix trobar la son la xiqueta? On estava?
-
- ▶ Saps què és un somni?
-
-
- ▶ Recordes algun que t'haja agradat?
-
-
-

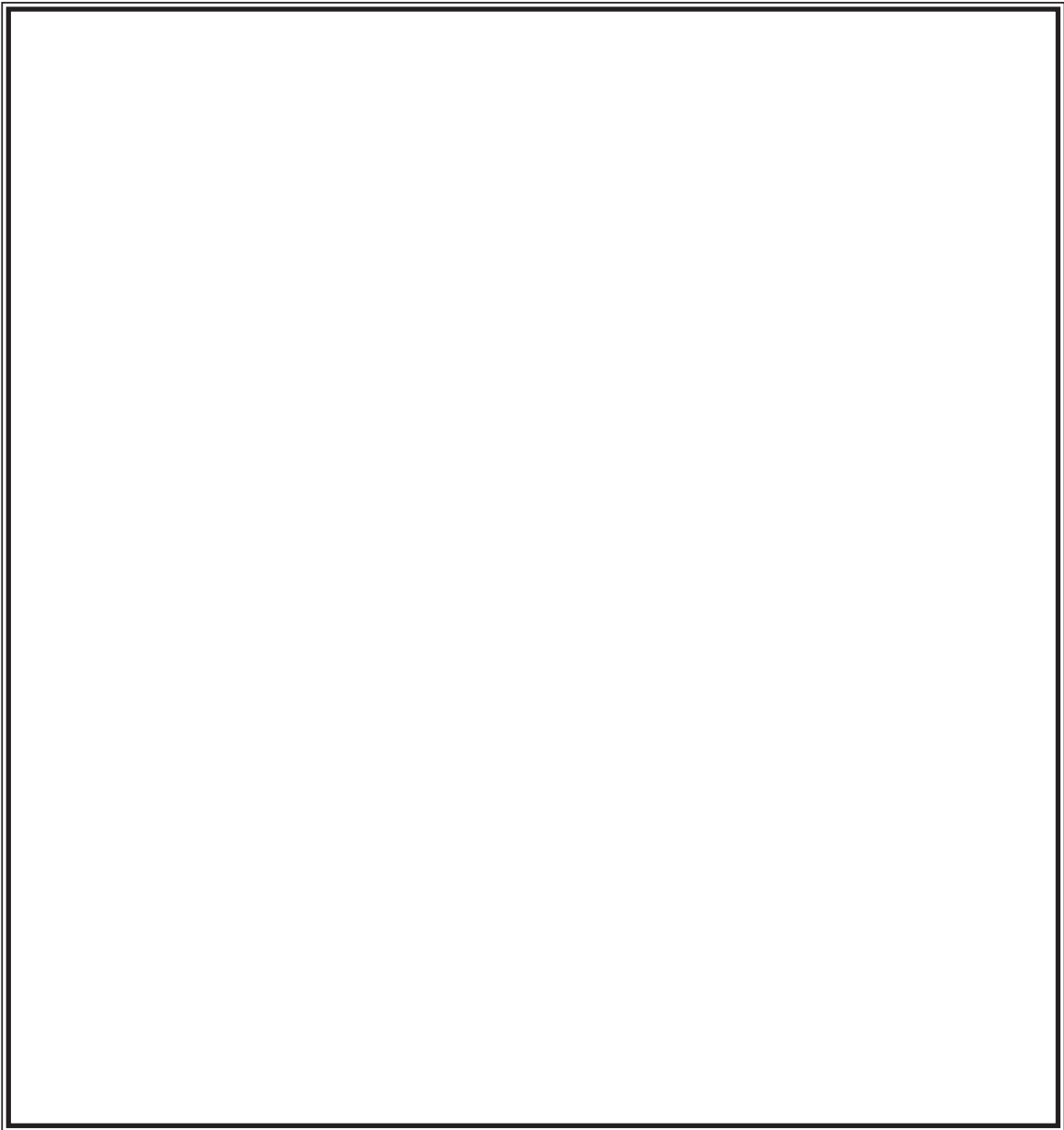

► Digues si les frases escrites a continuació són vertaderes (V) o falses (F):

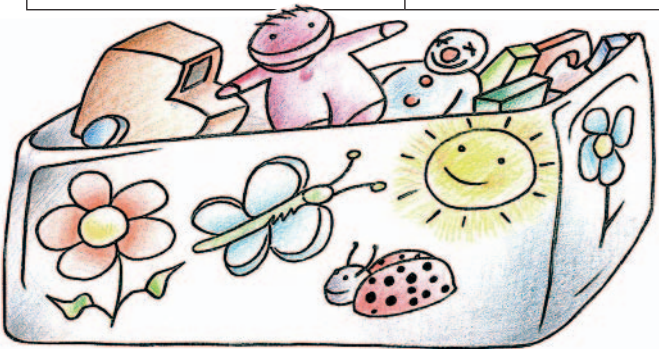
- El pare de la xiqueta, a les nits, sempre li conta un conte molt llarg.
- Per a buscar la son s'ha de mirar amb els ulls tancats.
- La xiqueta, aquesta nit, no ha tingut cap problema per adormir-se.
- La xiqueta busca la son al jardí de casa.
- El pare de la xiqueta, mai li diu coses boniques.

► Fes un dibuix per a resumir el conte que hem llegit:

FITXA 4

ALUMNE/A	CONTE	ON S'HA AMAGAT EL SOMNI	COM HA SIGUT EL SOMNI

FITXA 5

JUGUEM AMB LES PARAULES

- Relaciona amb una fletxa cada paraula en negreta amb el que penses que és el seu significat.

M'ha agafat al be	Al final
M'han acaronat els cabells	Un poc de paciència
Al capdavall	Estar estranyat
Plorar desconsoladament	Parlar amb veu baixeta
Un grap de paciència	Acariciar els cabells
Xiuxiuejant paraules dolces	Que et porten a l'esquena
Nas arrufat	Plorar molt

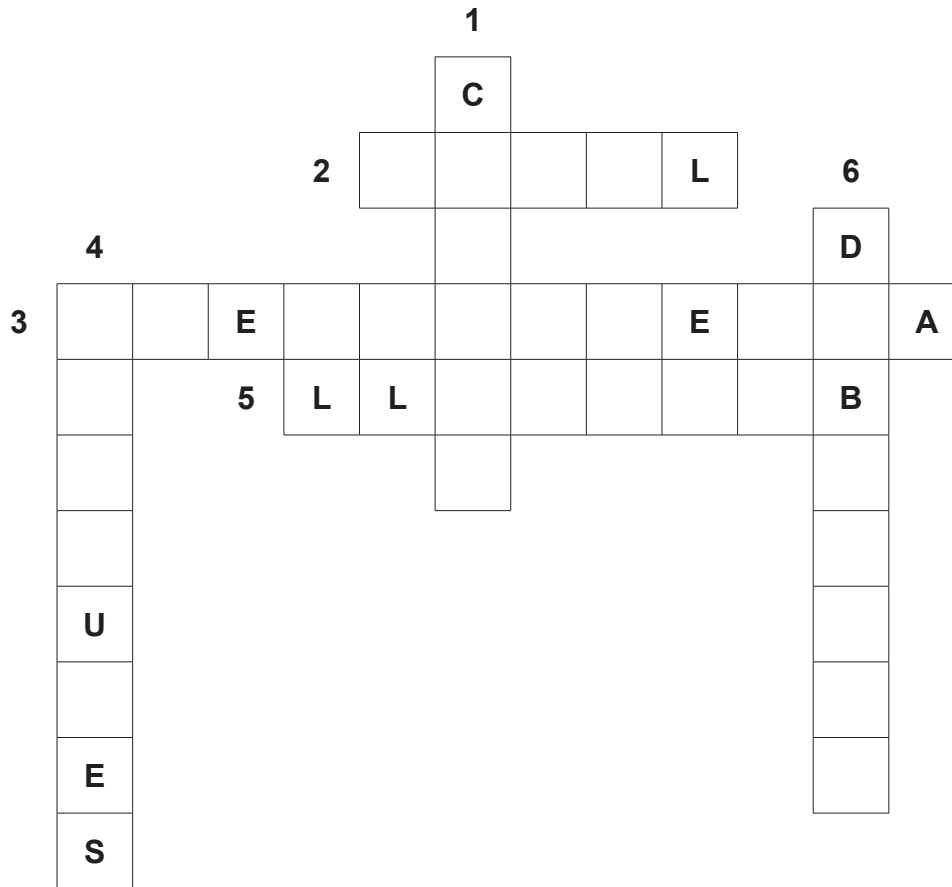
- Mirant el llibre, completa aquest paràgraf del conte amb les paraules que estan al quadre.

couen	ulls	badall
boca	invisible	
	cobertor	núvol
prop	parpelles	son

Els ulls em _____, però faig molta força per no obrir-los perquè la son és _____, i no es pot veure si no és amb els _____ tancats. Se m'escapa un _____ tan gran que quasi no em cap a la _____. Estic tan cansada... Em cargole un poc més baix del meu _____. Les _____ em pesen com si foren de plom... Sense adonar-me'n, pose la mà baix del coixí i em trobe palpant alguna cosa tova i suau, quasi com un _____ de sucre dolç. Un altre badall m'obri la boca. Tant de buscar-la i resulta que la tenia tan a _____, baix del coixí, la...
meua... _____....

► Completa aquest encreuat amb els llocs on la xiqueta del conte busca la seua son.

- ◆ On es guarda la roba interior.
- ◆ On es guarden les joguines.
- ◆ On es guarden els llibres.
- ◆ El que serveix per pintar.
- ◆ On estan escrites contes i històries.
- ◆ El que es fa amb llapis i pintures.

► Busquem el significat de les paraules al diccionari.

Regirar:

Paciència:

Mussol:

Invisible:

► Hi ha alguna paraula del llibre que no conegues?

Quina?

► Busquem el seu significat:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

FITXA 6

APRENEM A ESCRIURE CONTES

► Com penses que es comença a escriure un conte?

.....
.....

► Quins elements hi ha a un conte?

.....
.....
.....

► Creus que un conte té diferents parts?

Per què?

Quines parts podrien ser?

.....
.....

► Com penses que acaba un conte?

.....
.....

► Al nostre conte, qui és el personatge principal?

.....

► Què li passa?

.....
.....

► Com soluciona el problema?

.....
.....
.....

TEXT PER ORDENAR: TÍTOL, PLANTEJAMENT, NUS, DESENLLAÇ²

Quan l'estàvem buscant, per davall de la barca algú ens estava balancejant, ens pensàvem que era el monstre del llac però sol era un dofí que volia jugar. Quan estàvem a dins del llac alguna cosa ens envoltava, tots pensàvem:

–Serà el monstre del llac? Sí o No?

Doncs sí que ho era. Quant el vam veure tots estàvem cagats de por. Tenia uns ulls com si ens vulgues matar. Vam tirar la xarxa per veure si el podíem pescar. Però no picava, era massa llest.

El monstre va agafar l'Arnau pel cap, però l'Arnau com que era tant valent li va fer un cop de puny que el va deixar una mica tonto. Llavors vam aprofitar per pujar-lo a la barca. Quan vam arribar al poble tots estaven aplaudint de tant contents com estaven de que portéssim el monstre.

Hola em dic Dídac i tinc una colla de tres amics. Un dia vam decidir anar a caçar el monstre del llac, amb una barca de pesca.

El monstre del llac

Al mig del poble i havia una cassola molt grossa per coure el drac. Quant el van ficar a la cassola, tots els del poble estaven cantant, perquè estaven molt contents.

► Fes un final per al següent conte³:

Haveu de saber, estimats nens, que la Campaneta, aquesta graciosa planta que, en venir el bon temps s'enrama arreu, arreu per jardins, murs i balconades, escampant la ufana de ses fulles verdes i de ses flors d'alegres colorits, era en altre temps una planteta humil que, arran de terra, estenia ses fulletes primes i punxegudes entre les que de tant en tant treia el caparró una campaneta pàl·lida.

Tot i la seva simplicitat, la campaneta aquella, era amiga d'ocellets, abelles i borinots, amb els quals tot sovint tenia llargues converses i als qui contava rondalles i contes.

Especialment tenia gran afecte a una bonica cadenera que havia fet el niu entre les branques d'un arbre no gaire llunyà al lloc on havia nascut la campaneta.

² Text extret de: <http://xtec.cat/ceipalber/5/xavier/curts.htm>

³ Text extret de: <http://www.totcontes.com/conte/213/la-campaneta.html>

Aquesta se sentia tota amoïnada perquè de dies no havia vist la seva amiga, ni sentit el seu cant, quan de sobte, l'ocellet vingué a posar-se prop d'ella, amb un aire tot afligit.

–Què et passa, amiga Cadernera? –li preguntà la planteta.

–Ai! Si ho sabessis, Campaneta amiga! –respongué l'ocell– Un dels meus fillets, aquell tan eixerit que començava a refilar tan alegrement, s'ha trencat un ala, i no pot moure's del niu fins que estigui guarit. Cada dia em demana que li parli de tu, que li contaves tantes coses boniques. Prou treu el caparo per la vora del niu, per si pot veure't, però, pobrissó! No ho pot aconseguir... Està trist i enyorat, d'ençà que no veu si no el revés de les fulles...

–Alabat sia Déu! –exclamà la bona Campaneta– Sí que em sap greu, ço que passa al teu fillet, i ja miraré si puc remeiar la seva pena.

I heus ací que la petita planta començà a estirar-se, estirar-se, arrapant-se a la terra, de cara al cel, amb tanta bona voluntat i tal desig de complaure el petit solitari, que el Nen Jesús, beneint-la des del firmament, li donà força i alè per arribar fins a la soca de l'arbre on niava la Cadernera. Un cop allí, començà a voltar el tronc, per tal d'arribar al niu.

FINAL:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

FITXA 7

ARA JA SÓM ESCRIPTORS

► Inventa't un conte que tinga almenys quatre dels elements que es presenten a la llista de baix.

bosc

caixa

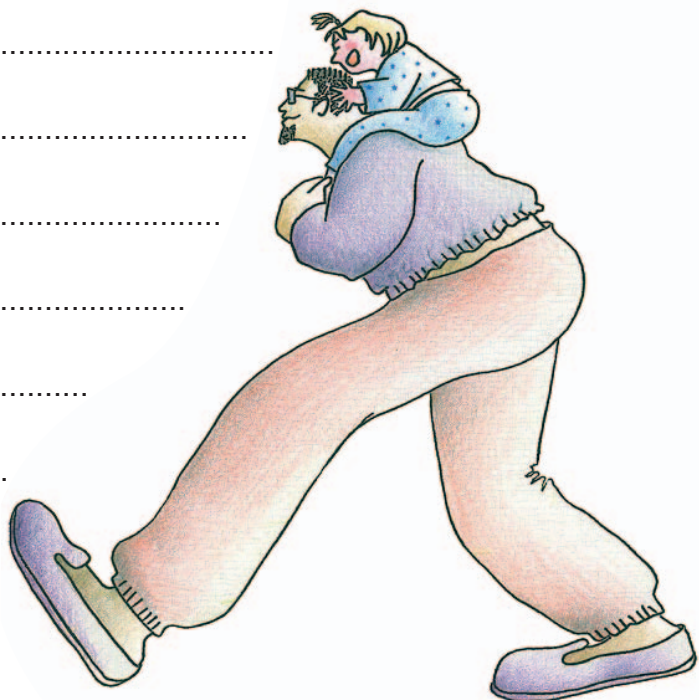
bufanda

flor

xiquet/a

mussol

A series of horizontal lines for writing, starting with a solid line followed by multiple dotted lines. The lines are arranged in a descending staircase pattern from left to right.

FITXA 8

Després d'haver treballat l'estructura narrativa dels contes, anem a crear un nosaltres. Quan estiguen acabats, els llegirem a la resta de companys al racó de la biblioteca, o el mestre/a.⁴

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

⁴ Si l'escola té pàgina web o blog, seria interessant poder penjar encara que fora algun text per a motivar als/les alumnes. Si no es té blog o pàgina web existeixen pàgines web com www.quadernsdigitals.net on és molt fàcil registrar-se i poder penjar els textos que es van realitzant.